

Regionální makroekonomické ukazatele Plzeňského kraje

Makroekonomické regionální ukazatele jsou významné informace o hospodářském a sociálním stavu nebo vývoji regionu a jsou vedle dalších údajů nezbytné pro realizaci hospodářské a sociální politiky na regionální úrovni.

Propočty makroekonomických indikátorů za kraje ČR se provádí v rámci národních účtů ČSÚ a statistická agenda, která se touto oblastí zabývá, se nazývá Regionální účty.

Základními makroekonomickými výstupy regionálních účtů jsou:

- **Hrubý domácí produkt (HDP)**
- **Hrubá přidaná hodnota (HPH)**
- **Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)**
- **Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)**

Hrubý domácí produkt Plzeňského kraje

V roce 2016 dosáhl HDP v Plzeňském kraji 243,9 mld. Kč, tj. 5,1 % vytvořeného HDP v ČR. Podíl regionálního HDP na úhrnu za ČR se dlouhodobě pohybuje kolem 5 %. V mezikrajském srovnání představuje podíl vytvořeného regionálního HDP šestou nejvyšší hodnotu. Největšího podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (25,0 %), Středočeský (11,6 %), Jihomoravský (10,8 %) a Moravskoslezský (9,8 %), naopak nejnižšího kraj Karlovarský (1,9 %).

Vybrané makroekonomické ukazatele za Plzeňský kraj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	198 641	202 607	198 464	208 139	222 957	233 234	243 908
Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok=100)	%	105,3	102,3	95,9	102,9	104,3	103,4	103,2
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	347 261	354 520	346 955	363 319	388 432	405 156	422 251
průměr ČR=100	%	92,2	92,3	89,8	93,2	94,8	92,9	93,5
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	711 863	729 427	714 107	743 582	812 934	832 758	872 537
průměr ČR=100	%	90,9	91,2	89,1	92,2	96,3	93,9	95,9
Podíl kraje na HDP České republiky (ČR=100)	%	5,0	5,0	4,9	5,1	5,2	5,1	5,1
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) ¹⁾	mil. Kč	50 041	49 239	46 078	46 813	44 773	51 272	.
THFK na 1 obyvatele ¹⁾	Kč	87 481	86 158	80 554	81 716	78 002	89 066	.
průměr ČR=100 ¹⁾	%	86,3	84,8	80,5	83,6	75,7	77,2	.

¹⁾ data za rok 2016 jsou k dispozici až s dvouročním zpožděním

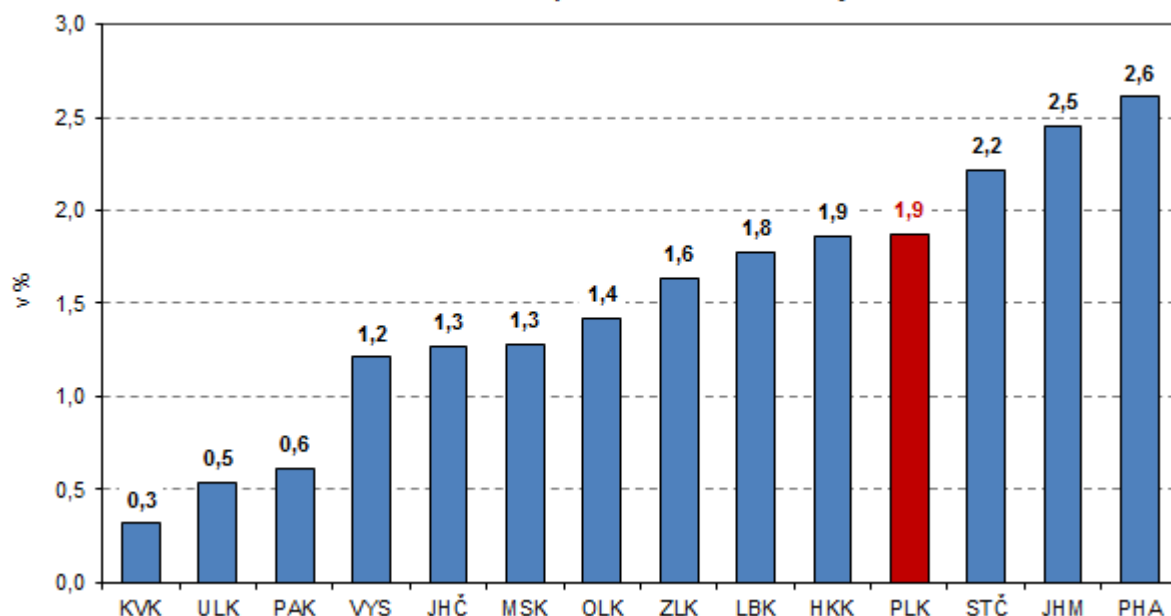
V roce 2016 byl zaznamenán v Plzeňském kraji meziroční nárůst HDP o 3,2 %. Vytvořený HDP na 1 obyvatele v Plzeňském kraji představuje 93,5 % průměru ČR a zaujímá v mezikrajském srovnání třetí místo za Hl. městem Prahou a Jihomoravským krajem. Postavení Hl. města Prahy je však z pohledu hodnocení **HDP na obyvatele** zcela výjimečné, k průměru ČR v roce 2016 dosáhl 207,5 %.

Vývoj regionálního HDP ve srovnatelných cenách, rok 1995 = 100 (%)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Česká republika	109,2	149,2	151,9	150,7	149,9	154,0	162,2	166,4
Hl. město Praha	122,7	177,5	176,0	175,6	176,5	180,6	198,3	200,2
Středočeský kraj	119,9	180,0	191,3	189,8	186,6	194,3	201,6	213,5
Jihočeský kraj	108,1	129,7	129,3	130,0	129,1	130,1	134,0	137,7
Plzeňský kraj	106,2	147,9	151,3	145,0	149,2	155,6	160,8	166,0
Karlovarský kraj	96,7	101,7	100,3	99,0	97,4	98,6	100,2	101,9
Ústecký kraj	95,0	120,5	118,7	118,1	116,4	116,8	123,0	121,9
Liberecký kraj	108,2	137,4	141,4	141,1	139,3	141,5	148,6	154,4
Královéhradecký kraj	111,8	148,3	150,1	147,3	144,6	150,2	156,4	164,6
Pardubický kraj	106,1	149,7	154,8	144,5	145,0	150,1	158,3	159,6
Kraj Vysočina	110,4	148,4	153,2	153,5	150,6	152,3	157,6	162,7
Jihomoravský kraj	105,3	146,1	150,4	152,5	156,7	160,7	168,9	169,8
Olomoucký kraj	104,4	136,9	140,7	139,9	137,5	142,2	148,0	151,0
Zlínský kraj	106,5	156,8	161,3	157,2	157,1	167,3	169,2	174,9
Moravskoslezský kraj	97,2	123,6	128,2	127,6	122,1	125,0	129,0	136,6

Téměř ve všech krajích došlo k růstu HDP mezi roky 2015 a 2016. Pouze v Ústeckém kraji došlo k jeho poklesu o 1,1 p.b. U Karlovarského kraje byl zaznamenán v roce 2012 pokles HDP pod úroveň roku 1995 a k překonání HDP z roku 1995 došlo až v roce 2015, a to o 0,2 p.b. Plzeňský kraj dosáhl v roce 2016 úrovně 166,0 % HDP z roku 1995.

Průměrné meziroční tempo růstu HDP mezi roky 2011 a 2016

Průměrným tempem meziročního růstu HDP mezi roky 2011–2016 ve výši 1,9 % se řadí Plzeňský kraj na 4. místo v ČR.

HDP na 1 obyvatele, průměr EU = 100, v EUR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Česká republika	59,6	57,7	56,0	53,9	55,1	57,4
Hl. město Praha	125,9	120,7	116,7	109,8	115,9	119,2
Středočeský kraj	53,8	52,3	50,1	49,6	49,7	52,7
Jihočeský kraj	49,7	49,0	47,8	45,3	45,4	47,5
Plzeňský kraj	55,0	51,9	52,2	51,1	51,2	53,7
Karlovarský kraj	42,5	40,7	39,1	37,1	36,9	38,2
Ústecký kraj	46,9	45,3	43,4	40,8	42,2	42,4
Liberecký kraj	45,7	44,8	43,4	41,8	42,6	44,8
Královéhradecký kraj	51,4	49,8	48,2	47,3	47,8	51,0
Pardubický kraj	49,8	45,8	45,1	43,8	44,8	45,8
Kraj Vysočina	49,1	48,4	47,0	44,9	45,0	47,5
Jihomoravský kraj	56,2	55,6	55,7	53,2	54,1	55,5
Olomoucký kraj	46,1	45,0	43,3	41,9	42,3	44,1
Zlínský kraj	50,4	48,5	47,5	48,1	47,4	49,7
Moravskoslezský kraj	51,1	49,7	46,6	45,3	45,8	49,0

Komparaci dosažených hodnot na krajské a národní úrovni při srovnání s průměrem EU umožňuje výše uvedená tabulka. Jako zajímavost lze uvést, že Česká republika v roce 2016 dosáhla ve srovnání s průměrem v roce 2011 nižší hodnoty HDP vůči průměru EU. Obdobně lze hodnotit vývoj i v ostatních krajích. Trendem let 2014–2017 je ve srovnání s průměrem EU nadprůměrný růst HDP ČR a lze tedy předpokládat zlepšení poměru celostátního HDP i krajských HDP k průměru EU.

Hrubý domácí produkt v PPS

Na příznivé výsledky hospodářství v Plzeňském kraji má pozitivní vliv úzká provázanost s ekonomikou německých regionů Horní Falc a Dolní Bavorsko, se kterými samospráva Plzeňského kraje dlouhodobě spolupracuje na řadě projektů.

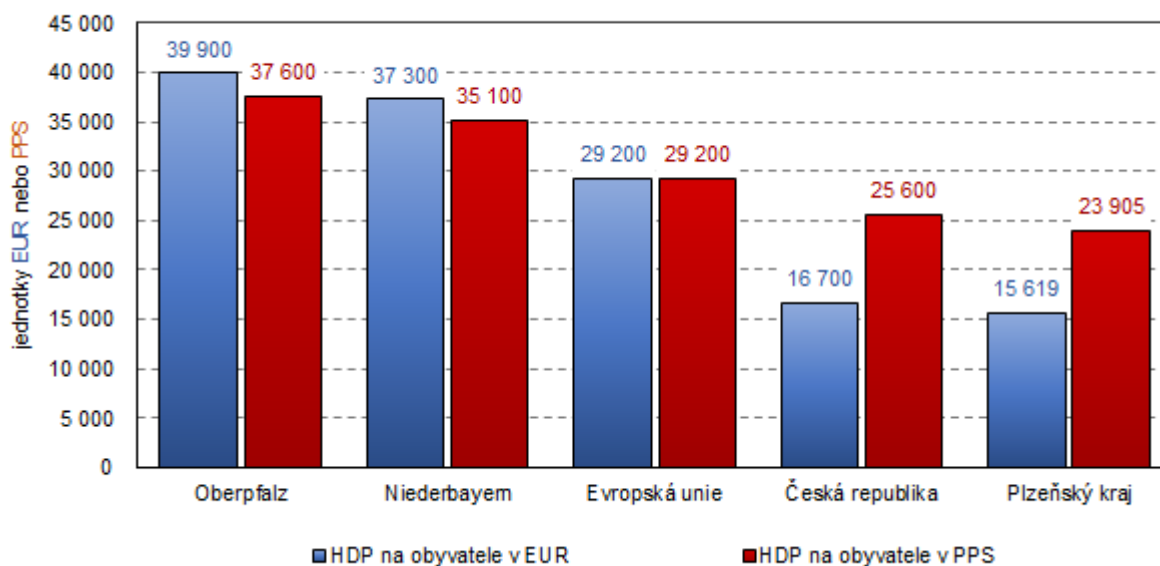
Níže uvedená tabulka porovnává ekonomickou výkonnost Plzeňského kraje se sousedními regiony Bavorska¹ a s průměry ČR a EU nejen v EUR, ale i v jednotce PPS (standard kupní síly), která eliminuje rozdíly v odlišné cenové hladině jednotlivých zemí. PPS vyjadřuje takový kurz mezi dvěma měnami, při kterém si je možné koupit v obou zemích stejné množství zboží.

Porovnání HDP v EUR a PPS se sousedními regiony Bavorska (2016)

	HDP na obyvatele v EUR	HDP na obyvatele v PPS	HDP na obyvatele v PPS, EU=100 %
Oberpfalz	39 900	37 600	129
Niederbayern	37 300	35 100	121
Evropská unie	29 200	29 200	100
Česká republika	16 700	25 600	88
Plzeňský kraj	15 619	23 905	82

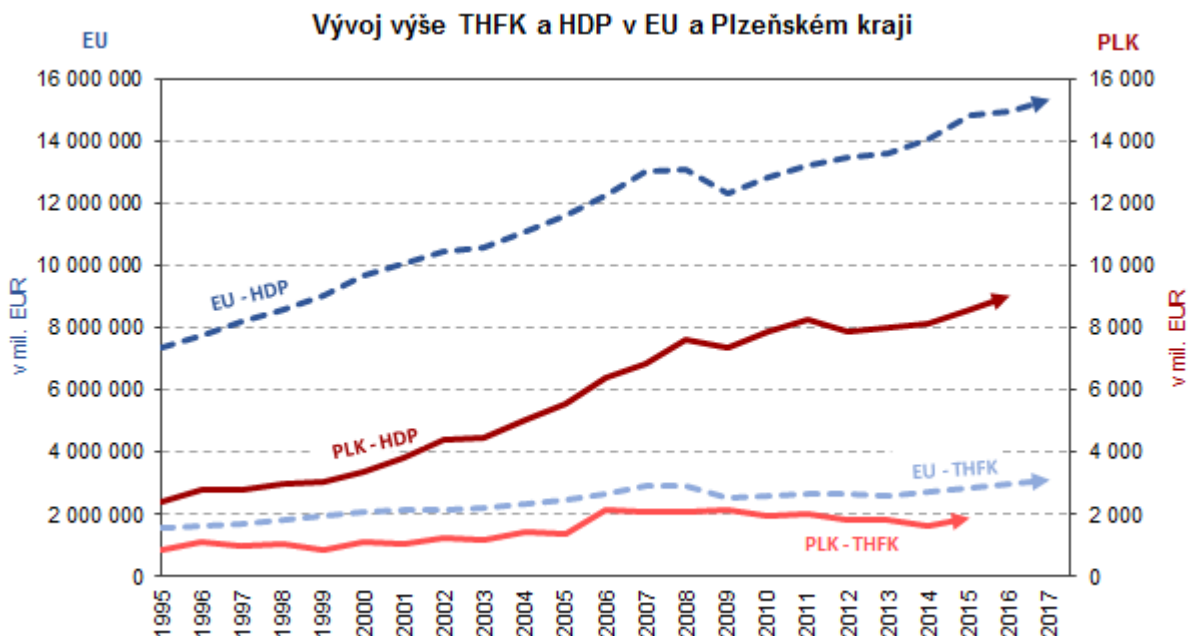
¹ Dva ze sedmi vládních obvodů Svobodného státu Bavorsko.

Porovnání HDP na obyvatele v EUR a v PPS v roce 2016

Tvorba hrubého fixního kapitálu

THFK dosáhla v Plzeňském kraji v roce 2015 hodnoty 51,3 mld. Kč, což řadí kraj na 9. místo. V relativní hodnotě THFK na 1 obyvatele dosahuje Plzeňský kraj 77,2 % průměru ČR a i v tomto ukazateli se řadí na 9. místo mezi kraji.

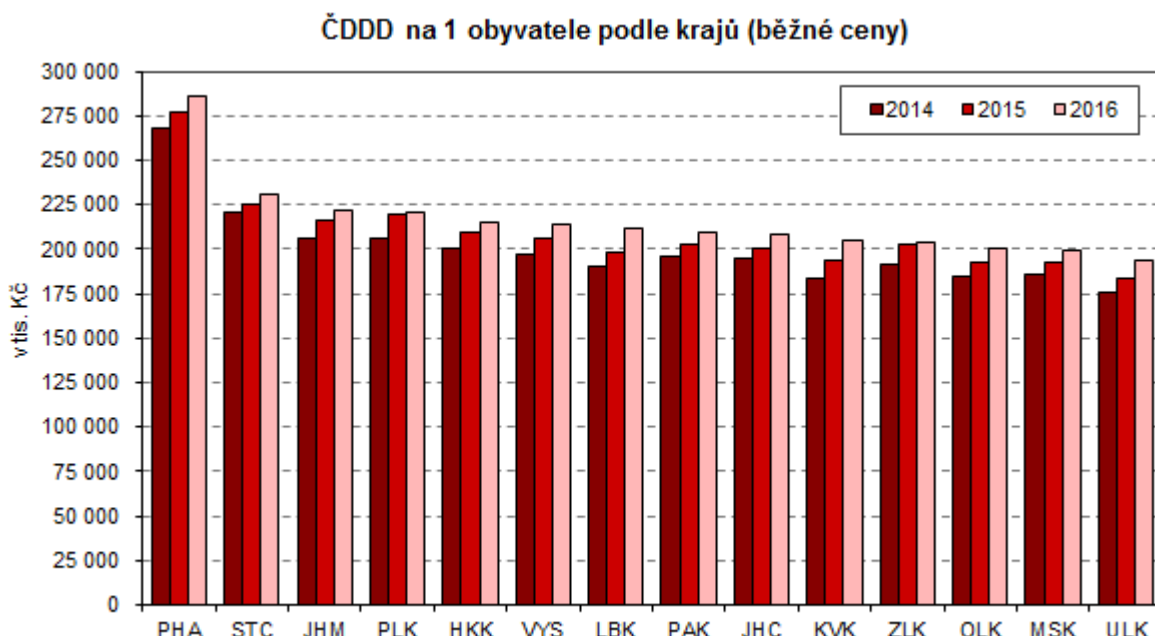

Oproti vývoji THFK v EU zaznamenal tento ukazatel Plzeňského kraje mezi roky 2011–2014 pokles. Poté se jeho růst obnovil. Křivka THFK EU je víceméně konstantní s minimálními výkyvy od roku 2009 do roku 2013 a rokem 2014 začíná mírně růst. Poslední statistické údaje o výši THFK za Českou republiku za rok 2017 potvrzují navýšení ukazatele o 9,6 % oproti roku 2016 (zdroj Eurostat).

Významným odvozeným ukazatelem je **míra investic** jako podíl THFK k HDP. Ukazuje, kolik procent z HDP tvoří investice na daném území. V ČR činila míra investic za roky 2007–2017 v průměru 26,5 %, za EU ve stejném období 20,3 % a v Plzeňském kraji činila v letech 2007–2015 v průměru 24,9 % (údaje nejsou zatím na regionální úrovni za roky 2016 a 2017 k dispozici). Míra investic je tedy v ČR a Plzeňském kraji dlouhodobě vyšší než průměr za EU.

Čistý disponibilní důchod domácností

Ukazatel ČDDD je výsledkem tvorby a rozdělování důchodů v peněžní formě a je určen na konečnou spotřebu. Tento ukazatel se do značné míry využívá pro stanovení úrovně materiálního bohatství domácností v regionu. Hodnoty relativního ukazatele **ČDDD na 1 obyvatele** zaznamenaly v posledních letech rostoucí tendence. Plzeňský kraj v roce 2016 zaujímal hodnotou 220 976 Kč mezi kraji v ČDDD na 1 obyvatele 4. místo za Hl. městem Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. V roce 2016 patřil Plzeňský kraj mezi čtyři regiony, jejichž hodnota ČDDD na 1 obyvatele přesáhla republikový průměr.

Další ekonomicko-sociální regionální ukazatele vycházející z národních účtů lze najít na webu ČSÚ v části Databáze regionálních účtů zde: http://api.czso.cz/pli/rocenka/rocenka.indexnu_reg.

Metodické vysvětlivky k jednotlivým ukazatelům najdete zde: https://www.czso.cz/csu/xp/metodika_hdp_regionalni_ucty.